



ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช  
เรื่อง ระบบและกลไกการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๖ ระบุให้สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตร และรายวิชา ตลอดจนรายงานผลการดำเนินการให้เป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และข้อ ๑๐ ระบุให้เริ่มใช้กับหลักสูตรใหม่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ สำหรับหลักสูตรที่เปิดสอนอยู่แล้วต้องปรับปรุงภายในปีการศึกษา ๒๕๕๕ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ประกาศแนวทางปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร ดังนี้

๑. รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. ๒)
๒. รายละเอียดของรายวิชา (มคอ. ๓)
๓. รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ. ๔)
๔. รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา (มคอ. ๕)
๕. รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ. ๖)
๖. รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ. ๗)

โดยสภาสถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดระบบและกลไกการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรและต้องอนุมัติหลักสูตรซึ่งได้ทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์แล้วก่อนเปิดสอน และให้เสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อรับทราบภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่อนุมัติ ตลอดจนจัดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานของรายวิชา (มคอ. ๕) รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ. ๖) ทุกภาคการศึกษา และรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ. ๗) ทุกปีการศึกษา โดยต้องมีการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องทุกหลักสูตร

ดังนั้นสภามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงได้พิจารณาอนุมัติระบบและกลไกการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรและอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จึงประกาศเรื่องระบบและกลไกการจัดทำ

รายละเอียดของหลักสูตร เพื่อให้คณะ ภาควิชา ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นประโยชน์  
แนวทางการดำเนินการและถือปฏิบัติรายละเอียดตามเอกสารแนบท้าย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓



(นายพลากร สุวรรณรัฐ)

นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

สำนักงานอธิการบดี	
.....	ส่ง
.....	พิมพ์
.....	ตรวจ/ทวน



## มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระบบและกลไกการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร

ระบบ (System) และกลไก (Mechanism) เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้การปฏิบัติงานขององค์กรสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย ระบบในที่นี้จะมุ่งเน้นที่กระบวนการซึ่งหมายถึงขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติงานของการเสนอเปิดหลักสูตรใหม่ หลักสูตรปรับปรุงและการปิดหลักสูตร ซึ่งมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้าง ทำอย่างไร เพื่อให้ได้ผลออกมาตามที่ต้องการ ส่วนกลไก ในที่นี้หมายถึงปัจจัยการขับเคลื่อนที่ทำให้ ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติงานของการเสนอเปิดหลักสูตรใหม่ หลักสูตรปรับปรุงและการปิดหลักสูตรดำเนินไปตามเป้าหมาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้จัดทำระบบและกลไก การจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรโดยอาศัย ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง “แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒” และเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ และมาตรฐานวิชาชีพต่างๆ กำหนดไว้เป็นแนวทางเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาภารกิจทางวิชาการ โดยเฉพาะการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรให้มีมาตรฐานดังนี้

### แนวปฏิบัติการเสนอเปิดหลักสูตรใหม่ หลักสูตรปรับปรุงและการปิดหลักสูตร

#### ๑. การเสนอเปิดหลักสูตรใหม่

หลักสูตรใหม่ หมายถึง หลักสูตรที่ไม่เคยเปิดสอนในระดับและสาขาวิชานั้นมาก่อน ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ซึ่งมีแนวปฏิบัติสำหรับการเสนอเปิดหลักสูตรใหม่ ดังนี้

๑.๑ หลักสูตรที่จะเปิดสอน ต้องได้รับการบรรจุในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัย หากเป็นหลักสูตรที่ไม่ได้ระบุไว้ในแผน ต้องเสนอมหาวิทยาลัยพิจารณาปรับเข้าแผนก่อน โดยนำเสนอชื่อหลักสูตรที่จะพัฒนาต่อกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย (กบ.)

๑.๒ หลักสูตรที่จะเปิดสอนควรสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาประเทศ และความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและสังคม

๑.๓ หลักสูตรจะเปิดสอนต้องแสดงศักยภาพความพร้อมในการเปิดดำเนินการหลักสูตร ทั้งด้านอาจารย์ ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน และปัจจัยเกี่ยวพันอื่น

๑.๔ หลักสูตรที่เปิดสอนต้องมีโครงสร้างและมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิของสาขาวิชา (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ. ๒ รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบาย

และ/หรือหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด การดำเนินการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรจะต้องมีคณะกรรมการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร อย่างน้อย ๕ คน ซึ่งประกอบด้วยคณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาซึ่งเป็นบุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัยอย่างน้อย ๒ คน และหากสาขาวิชานั้นมีองค์กรวิชาชีพให้มีผู้แทนองค์กรวิชาชีพร่วมเป็นกรรมการอย่างน้อย ๑ คน และให้มหาวิทยาลัยอนุมัติแต่งตั้งก่อนจัดทำหลักสูตร

๑.๕ หลักสูตรที่จะเปิดสอนต้องผ่านการพิจารณาก่อนการเปิดสอนจากคณะกรรมการประจำคณะ สาขาวิชาการ และสภามหาวิทยาลัยก่อนการเปิดสอนอย่างน้อย ๔ เดือน

๑.๖ คณะที่มีความประสงค์จะเสนอเปิดหลักสูตรใหม่ ให้เสนอรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. ๒) ให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนประสานการนำเข้าเสนอสภาวิชาการ และสภามหาวิทยาลัยก่อนเปิดสอนอย่างน้อย ๗ เดือน (ถ้าเปิดสอนภาคการศึกษาที่ ๑ ต้องส่ง มคอ. ๒ ก่อนเดือนตุลาคม)

๑.๗ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนประสานการนำหลักสูตรที่ได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยเสนอให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้รับทราบภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย

๑.๘ เอกสารที่เสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย

๑) หลักสูตรที่เสนอต้องมีหัวข้อและรายละเอียดตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ กำหนด

๒) แบบเสนอข้อมูลหลักสูตร (สมอ.๐๒ หรือ ๐๓-๐๖) ที่กรอกข้อมูลครบถ้วน โดยอธิการบดีลงนามรับรองความถูกต้องของข้อมูลทั้งหมด พร้อมประทับตรามหาวิทยาลัยทุกหน้า

๓) สำเนามติสภามหาวิทยาลัยที่อนุมัติหลักสูตร

๔) เอกสารรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบกำหนด (มคอ.๒) ฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๕ เล่ม พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูล (CD)

๕) หากมีเอกสารประกอบหลักสูตรหรืออ้างอิง เช่น ระเบียบ/ข้อบังคับให้จัดทำเอกสารภาคผนวกแนบท้ายเอกสารฉบับสมบูรณ์

๑.๙ ในกรณีที่เอกสารหลักสูตรมีความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะดำเนินการเสนอให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาได้รับทราบภายใน ๑๒๐ วัน และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะแจ้งผลการรับทราบให้มหาวิทยาลัยภายในระยะเวลาดังกล่าว ถ้ามหาวิทยาลัยไม่ได้รับแจ้งผลการรับทราบหลักสูตร ให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนติดตามผลการนำเสนอหลักสูตรนั้น

๑.๑๐ ในกรณีที่หลักสูตรใดเกี่ยวข้องกับสภาวิชาชีพ คณะต้องนำเสนอหลักสูตรฉบับที่ ได้รับการรับทราบจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรียบร้อยแล้วต่อสภาวิชาชีพนั้นๆ เพื่อให้การรับรองหรืออนุมัติต่อไป

## ๒. การเสนอหลักสูตรปรับปรุง

ผู้รับผิดชอบหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำหลักสูตรทุกหลักสูตรจะต้องวิเคราะห์ผลการดำเนินการหลักสูตร และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เพื่อพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย และเหมาะสมต่อเนื้ออย่างน้อยทุกๆ ๕ ปี จะต้องจัดทำหลักสูตรฉบับปรับปรุง

หลักสูตรปรับปรุงแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ หลักสูตรปรับปรุง และหลักสูตรปรับปรุงเล็กน้อย

๒.๑ หลักสูตรปรับปรุง หมายถึง หลักสูตรที่มีการปรับปรุงในสาระสำคัญของหลักสูตร เช่น วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร ชื่อหลักสูตร ชื่อปริญญา เนื้อหาสาระสำคัญ ในหมวดวิชาเฉพาะ และระบบการศึกษา

๒.๒ หลักสูตรปรับปรุงเล็กน้อย หมายถึง หลักสูตรที่มีการปรับปรุงในระดับรายวิชา เช่น การเปลี่ยนชื่อรายวิชา การเปลี่ยนรหัสวิชา การเพิ่มรายวิชาเลือก และการปรับคำอธิบายรายวิชา โดยไม่กระทบโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะ

๒.๓ การจัดทำหลักสูตรปรับปรุงต้องมีการทบทวนความสอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศนโยบายของรัฐบาล และความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและสังคม ศักยภาพและความพร้อมในการดำเนินการหลักสูตร ทั้งด้านคณาจารย์ ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอนงบประมาณและปัจจัยเกี่ยวพันอื่น

๒.๔ หลักสูตรที่เปิดสอนต้องมีโครงสร้างและมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิของสาขาวิชา (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ. ๒ รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายและ/หรือหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๒.๕ หลักสูตรที่จะเปิดสอนต้องการพิจารณาก่อนกรองจากคณะกรรมการประจำคณะสภาวิชาการ และสภามหาวิทยาลัยก่อนการเปิดสอนอย่างน้อย ๓ เดือน

๒.๖ คณะที่มีความประสงค์จะเสนอเปิดหลักสูตรปรับปรุง ให้เสนอรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. ๒) ให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนประสานการนำเสนอสภาวิชาการ และสภามหาวิทยาลัยก่อนเปิดสอนอย่างน้อย ๖ เดือน (ถ้าเปิดสอนภาคการศึกษาที่ ๑ ต้องส่ง มคอ. ๒ ก่อนเดือนพฤศจิกายน)

๒.๗ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนประสานการนำหลักสูตรที่ได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยเสนอให้คณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย ในกรณีเป็นหลักสูตรปรับปรุงเล็กน้อย ให้แจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบเป็นรายการการศึกษา และถ้ามีการแก้ไขหลายครั้ง ให้รวบรวมและสรุปจัดทำเป็นเอกสารฉบับเดียว

๒.๘ เอกสารที่เสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย

๑) หลักสูตรที่เสนอต้องมีหัวข้อและรายละเอียดตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

๒) แบบเสนอข้อมูลหลักสูตร (สมอ.๐๒ หรือ ๐๓-๐๖) ที่กรอกข้อมูลครบถ้วน โดยอธิการบดีลงนามรับรองความถูกต้องของข้อมูลทั้งหมด พร้อมประทับตรามหาวิทยาลัยทุกหน้า

๓) แบบเสนอข้อมูลรายละเอียดหลักสูตรเปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างหลักสูตรเดิมและหลักสูตรฉบับปรับปรุง (สมอ.๐๘) ที่กรอกข้อมูลครบถ้วน โดยอธิการบดีลงนามรับรองความถูกต้องของข้อมูลทั้งหมด พร้อมประทับตรามหาวิทยาลัยทุกหน้า

๔) สำเนาตีสภามหาวิทยาลัยที่อนุมัติหลักสูตร

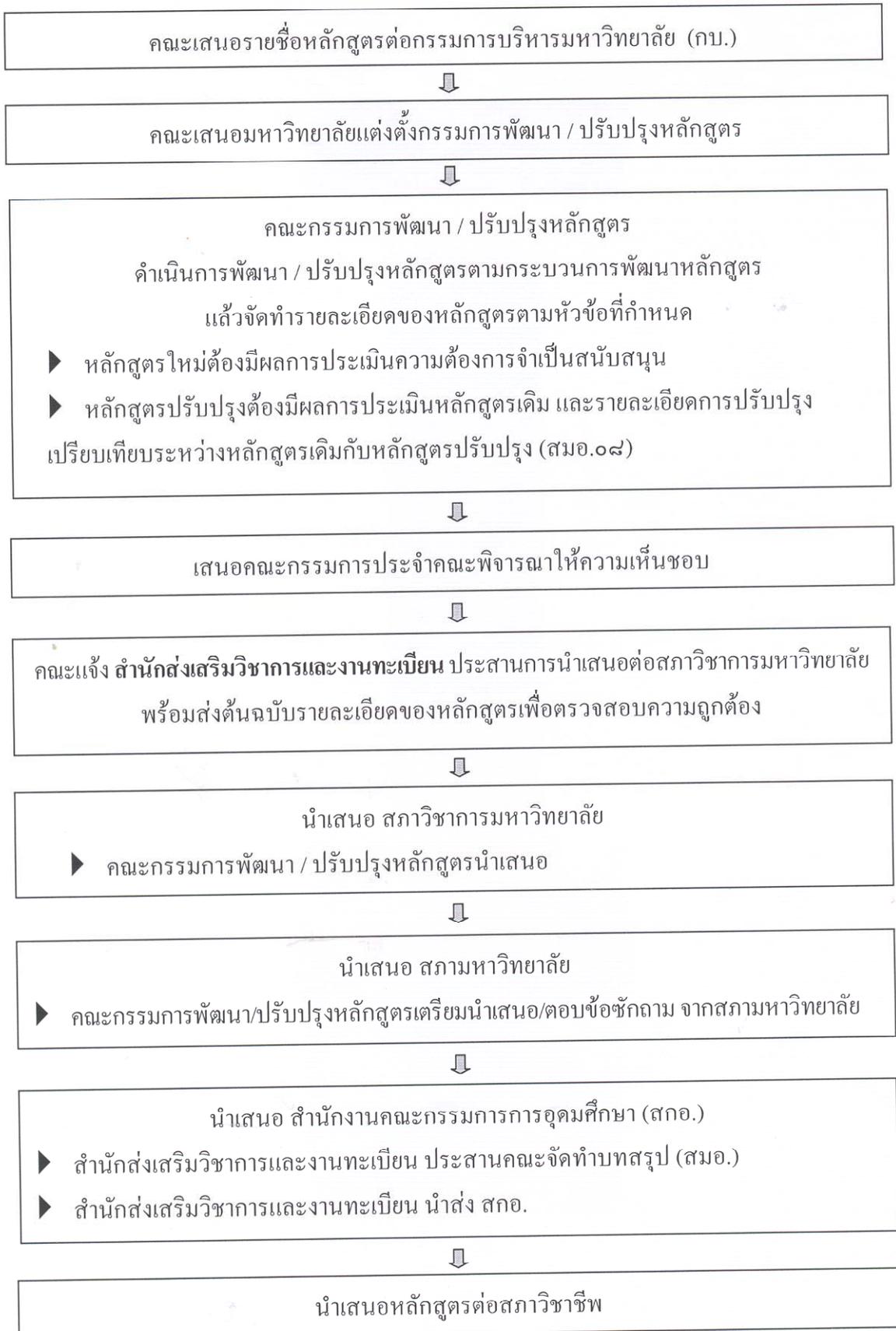
๕) เอกสารรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบกำหนด (มคอ.๒) ฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๕ เล่ม พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูล (CD)

๖) หากมีเอกสารประกอบหลักสูตรหรืออ้างอิง เช่น ระเบียบ/ข้อบังคับให้จัดทำเอกสารภาคผนวกแนบท้ายเอกสารฉบับสมบูรณ์

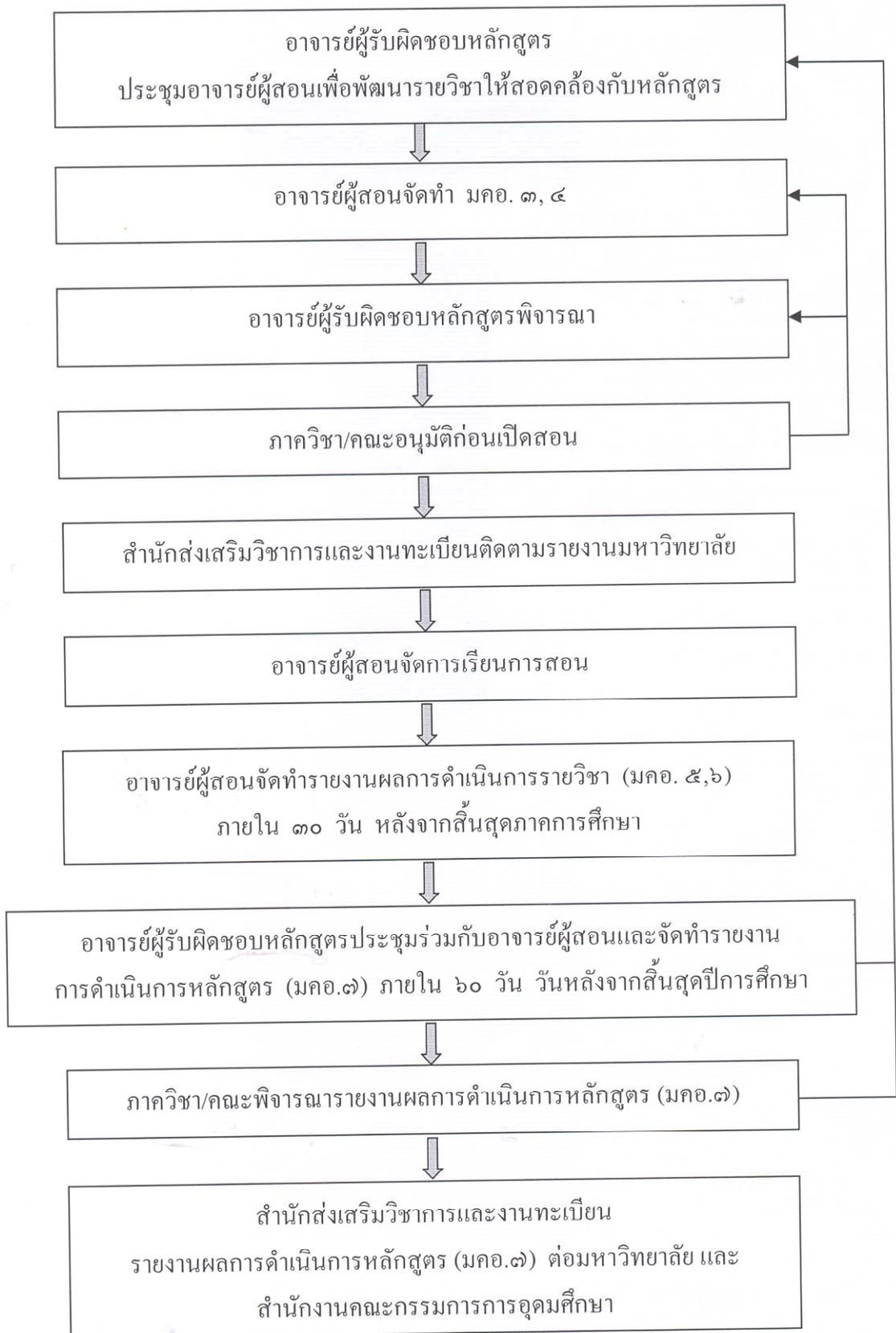
๒.๙ ในกรณีที่เอกสารหลักสูตรมีความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะดำเนินการเสนอให้คณะกรรมการอุดมศึกษาพิจารณารับทราบภายใน ๑๒๐ วัน และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะแจ้งผลการรับทราบให้มหาวิทยาลัย ถ้าภายในระยะเวลาดังกล่าวมหาวิทยาลัยไม่ได้รับแจ้งผลการรับทราบหลักสูตร ให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนติดตามผลการนำเสนอหลักสูตรนั้น

๒.๑๐ ในกรณีที่หลักสูตรใดเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพ คณะต้องนำเสนอหลักสูตรฉบับที่ได้รับการรับทราบจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรียบร้อยแล้ว นำเสนอต่อสภาวิชาชีพนั้นๆ เพื่อให้การรับรองหรืออนุมัติต่อไป

## ขั้นตอนการนำเสนอหลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุง



ขั้นตอนจัดทำรายละเอียดของรายวิชา/รายงานผล (มคอ. ๓, ๔, ๕, ๖, ๗)



### ๓. การเสนอปิดหลักสูตร

#### แนวปฏิบัติสำหรับการปิดหลักสูตรมีดังนี้

๓.๑ หลักสูตรที่จะปิดต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมาธิการประจำคณะ  
สภาวิชาการ และได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยก่อนปิดหลักสูตร

๓.๒ เงื่อนไขที่ควรพิจารณาในการปิดหลักสูตร ได้แก่

๑) หลักสูตรที่ไม่เป็นไปตามความต้องการ นโยบายของประเทศ นโยบายการ  
ผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัย

๒) หลักสูตรที่ไม่เปิดสอน หรือจำนวนนักศึกษาต่ำกว่าแผนการรับจนไม่สามารถ  
เปิดสอนได้ติดต่อกัน ๓ ปีการศึกษา

๓) หลักสูตรที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร หรือมาตรฐานสาขาวิชาชีพ

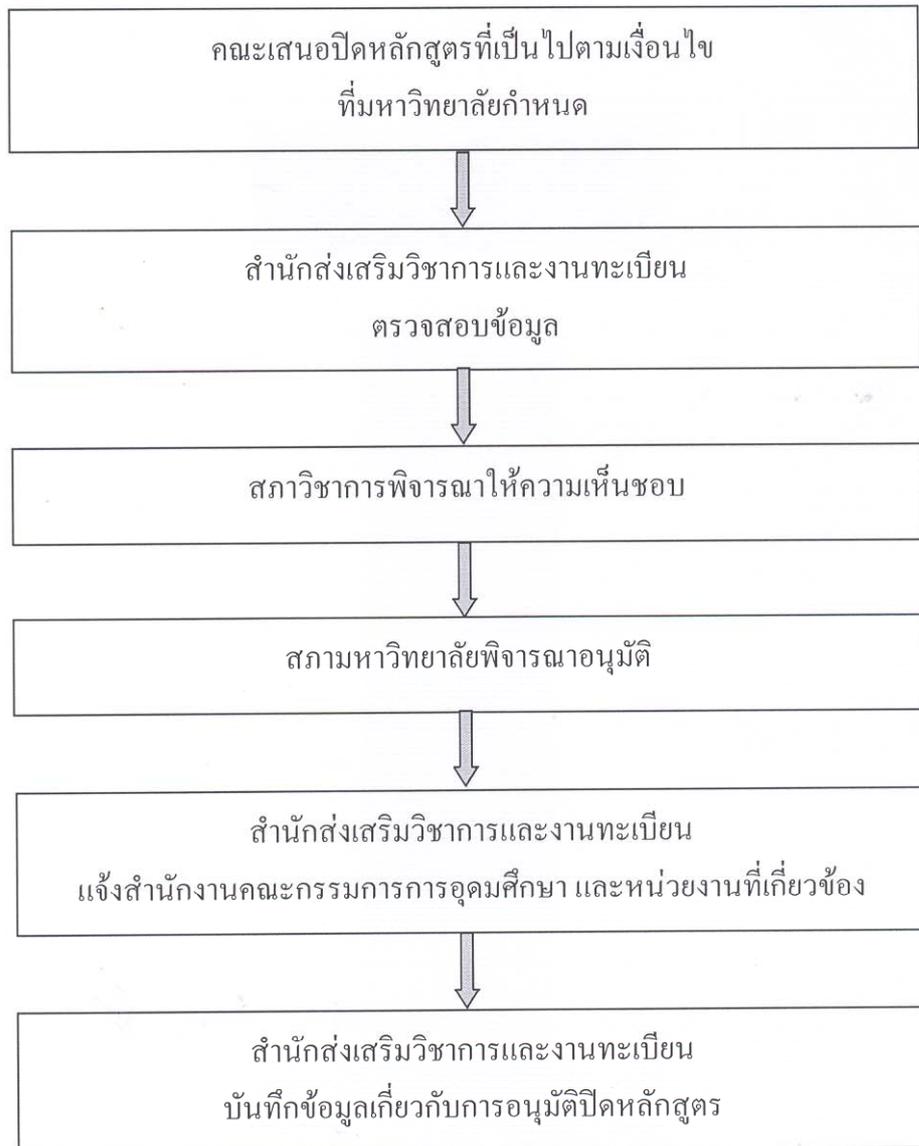
๔) หลักสูตรที่ไม่สามารถแข่งขันกับมหาวิทยาลัยอื่นหรือพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ  
ได้ยาก

๕) หลักสูตรที่มีปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวม

๓.๓ ในทุกปีการศึกษาให้คณะนำผลการดำเนินงานหลักสูตรมาวิเคราะห์พิจารณา ถ้าหาก  
เห็นว่าควรปิดหลักสูตรให้ของดรงนักศึกษา และจะขอปิดหลักสูตรเมื่อไม่มีนักศึกษาในหลักสูตรแล้ว

---

### ขั้นตอนการเสนอปิดหลักสูตร



๔. การกำหนดรหัสวิชา

หลักการกำหนดรหัสวิชา

๔.๑ ระบบรหัสวิชายึดพื้นฐานของระบบรหัสเดิม

๔.๒ การจัดหมวดวิชา หมู่วิชา ยึดระบบการจัดหมวดหมู่วิชาของ ISCED

(International Standard Classification Education) เป็นแนวทาง

๔.๓ การจัดหมวดวิชาและหมู่วิชา ยึดหลัก ๓ ประการ คือ

๔.๓.๑ ยึดสาระสำคัญ (Concept) ของคำอธิบายรายวิชา

๔.๓.๒ ยึดฐานกำเนิดของรายวิชา

๔.๓.๓ อาศัยผู้เชี่ยวชาญ

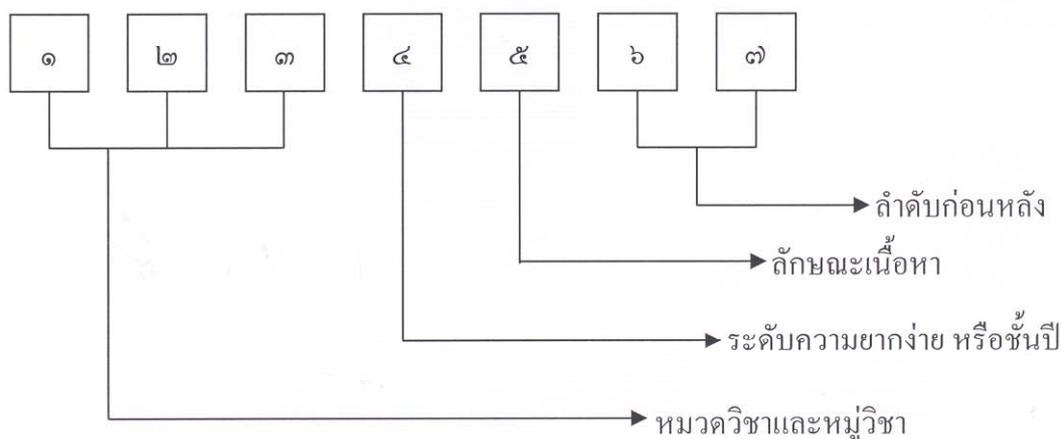
๔.๔ รหัสวิชาประกอบด้วยตัวเลข 7 ตัว

เลขตัวที่ ๑-๓ หมวดวิชาและหมู่วิชา

เลขตัวที่ ๔ บ่งบอกถึงระดับความยากง่ายหรือชั้นปี

เลขตัวที่ ๕ บ่งบอกถึงลักษณะเนื้อหาวิชา

เลขตัวที่ ๖,๗ บ่งบอกถึงลำดับก่อนหลังของวิชา



๔.๕ กรณีมีการปรับปรุงรายวิชา

๔.๕.๑ ชื่อวิชา จำนวนหน่วยกิตเหมือนเดิม และเนื้อหาสาระเปลี่ยนแปลงไม่เกิน ๑ ใน ๔ ให้ใช้รหัสเดิม

๔.๕.๒ หากมีการเปลี่ยนชื่อวิชา หรือปรับปรุงจำนวนหน่วยกิต หรือเนื้อหาสาระ เปลี่ยนแปลงเกิน ๑ ใน ๔ ให้กำหนดรหัสวิชาใหม่ (ไม่ให้ซ้ำกับรหัสวิชาเดิม)